

වෘත්තය

- (1) $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ හා
 $x^2 + y^2 + 2g'x + 2f'y + c' = 0$ වෘත්ත ස්පර්ශ කරයි නම්, ස්පර්ශ ලක්ෂණය
 $2(g - g')x + 2(f - f')y + c - c' = 0$
 $(f - f')x - (g - g')y + fg' - f'g = 0$ රේඛාව එකක් මත පිහිටි බව පෙන්වන්න.
 $x^2 + y^2 + 2x + 4y + 1 = 0, \quad x^2 + y^2 - 4x + 4y + k = 0$ වෘත්ත ස්පර්ශ කරන්නේ k හි
 කුමන අයයන් සඳහාදුයි සොයා ඒ එක් එක් අවස්ථාවේදී වෘත්ත ස්පර්ශ කරන්නේ
 බාහිරව ද තැනහෙත් අහජන්තරව ද යන්න නිර්ණය කරන්න. (1975)
- (2) λ හි සියලුම සංඛ්‍යාත්මක අයයන් සඳහා $(x^2 + y^2 + 2g_1x + 2f_1y + c_1) + \lambda(x^2 + y^2 + 2g_2x + 2f_2y + c_2) = 0$ යන සම්කරණය $x^2 + y^2 + 2g_1x + 2f_1y + c_1 = 0$ හා $x^2 + y^2 + 2g_2x + 2f_2y + c_2 = 0$ යන වෘත්තයන් හි තේරු ලක්ෂණ හරහා යන වෘත්තයක්
 නිරුපණය කරන බව පෙන්වන්න.
 මූලය හා $x^2 + y^2 - 2x - 6y + 2 = 0, \quad x^2 + y^2 - 5x - 8y + 3 = 0$ යන වෘත්තයන්හි
 තේරු ලක්ෂණ හරහා යන වෘත්තයෙහි සම්කරණය සොයාන්න. එලෙසින් නිර්ණය
 කෙරෙන වෘත්තය දී ඇති වෘත්ත දෙකෙන් පළමුවැන්න ලමිබව තේරු ය කරන බව
 පෙන්වන්න. (1976)
- (3) p, m යනු පරාමිති නම්, $x^2 + y^2 - a^2 + p(y - mx) = 0$ යනු $x^2 + y^2 = a^2$ වෘත්තයේ
 පරිධිය සම්විෂේෂිත ය කරන වෘත්තයක සම්කරණය බව පෙන්වන්න.
 S වෘත්තයක්, $3x^2 + 3y^2 - 5 = 0$ වෘත්තයෙහි පරිධිය සම්විෂේෂිත ය කරන අතර $p(1,2)$
 හි සිට එම S පාත්‍රයට ඇදි ස්පර්ශක එකක් අනෙකට ලමිව වෙයි. S හි කේත්දියේ
 පරිය $3x^2 + 3y^2 + 6x + 12y - 5 = 0$ බව පෙන්වන්න.
 මෙම වෘත්තයටත් දී තිබෙන වෘත්තයටත් ඇදි පොදු ස්පර්ශක p හරහා යන බව
 අපෝගිතය කරන්න. (1977)
- (4) $g^2 + f^2 \geq c$ නම්, $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ මගින් කේත්දිය $(-g, -f)$ වූ ද අරය
 $\sqrt{(g^2 + f^2 - c)}$ වූ ද වෘත්තයක් නිරුපණය කෙරෙන බව පෙන්වන්න.
 $x^2 + y^2 - 20x + 6y + 84 = 0$
 $x^2 + y^2 - 24x - 2y - 80 = 0$ වෘත්තවලට ඇදි පොදු ස්පර්ශක හතර සොයාන්න.
 (1978)
- (5) $u_1 \equiv a_1x + b_1y + c_1 = 0, u_2 \equiv a_2x + b_2y + c_2 = 0, u_3 \equiv a_3x + b_3y + c_3 = 0$ යනු
 සමාන්තර නොවන සරල රේඛා තුනකි. $\lambda_1u_1 + \lambda_2u_2 + \lambda_3u_3 = 0$ වන පරිදි වූ එක විට
 ගුනා නොවන $\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3$ නියත ඇත්තේ නම් සරල රේඛා තුන සංගාමී (එක
 ලක්ෂණ) බව සාධනය කරන්න.
 $S_1 \equiv x^2 + y^2 - 2ax = 0$ වෘත්තය මත (x, y) ලක්ෂණයක බණ්ඩාක
[$a(1 + \cos \theta), a \sin \theta$] ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කළ හැකි බව පෙන්වන්න. මෙහි θ යනු
 $0 < \theta < 2\pi$ වන පරිදි වූ පරාමිතියකි. $S_1 = 0$ මත කේත්දිය පිහිටි S විවෘත වෘත්තයක්
 $S_2 \equiv x^2 + y^2 - a^2 = 0$ වෘත්තය ප්‍රලමිභ ලෙස කළයි. S හින් $S_1 = 0$ හින් පොදු ජ්‍යාය,
 S හින් $S_2 = 0$ හින් පොදු ජ්‍යාය, සම්විෂේෂිත ය කරන බව මිශ්‍ර කරන්න. (1979)

(6) λ යෙහු පරාමිතියක් වන $S + \lambda S' = 0$ සම්කරණයෙන් $S = x^2 + y^2 + 2g_1 x + 2f_1 y + c_1 = 0$ හා $S' \equiv x^2 + y^2 + 2g_2 x + 2f_2 y + c_2 = 0$ වෙත්තවල ජේදන ලක්ෂණය හරහා යන වෙත්තයක් නිරූපණය කෙරෙන බව පෙන්වන්න.

(15, -5) ලක්ෂණ හරහාන් $x^2 + y^2 - 10x = 0$, $x^2 + y^2 - 4x - 8y - 30 = 0$ වෙත්ත දෙකෙනි ජේදන ලක්ෂණ හරහාන් යන්නා වූ වෙත්තයේ සම්කරණය සොයන්න.

අ) මෙම වෙත්ත තුන අතුරින් දෙකක් ප්‍රලමිභ ලෙස ජේදනය වන බවත් ආ), වෙත්ත තුනෙහි පොදු ජ්‍යාය මේ වෙත්ත අතුරින් එකක විෂ්කම්භය බවත් පෙන්වන්න. (1980)

(7) $u_1 \equiv l_1 x + m_1 y + n_1 = 0, u_2 \equiv l_2 x + m_2 y + n_2 = 0, u_3 \equiv l_3 x + m_3 y + n_3 = 0$ යනු ප්‍රහිත්ත සම්බන්තර නොවන සරල රේඛා තුනක සම්කරණයයි. $\lambda_1 u_1 + \lambda_2 u_2 + \lambda_3 u_3 = 0$ වන පරිදි ඉන්න නොවන $\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3$ නියත තුනක් තිබේ නම් සරල රේඛා තුන සංගාමී බව සාධනය කරන්න.

$S \equiv x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0, S' \equiv x^2 + y^2 + 2g'x + 2f'y + c' = 0$ වෙත්ත ප්‍රලමු විම සඳහා අනිවාර්ය සහ ප්‍රමාණවත් අවශ්‍යතාවක් ප්‍රකාශ කරන්න.

$S = 0$ වෙත්තය $S' = 0$ දී $S'' \equiv x^2 + y^2 + 2g''x + 2f''y + c'' = 0$ යන වෙත්ත දෙකටම ප්‍රලමු නම් $S = 0$ හි කේත්දුය $S' - S'' = 0$ සරල රේඛාව මත වන බව සාධනය කරන්න. ඒහින්,

$$S(1) \equiv x^2 + y^2 + 5x - 5y + 9 = 0,$$

$$S(2) \equiv x^2 + y^2 - 2x + 3y - 7 = 0,$$

$S(3) \equiv x^2 + y^2 + 7x - 9y + 29 = 0$ වෙත්ත එක එකක් ප්‍රලමු ලෙස ජේදනය කරන වෙත්තයේ සම්කරණය සොයන්න. (1981)

(8) $(f^2 - x_1^2 - 2x_1 g - c) m^2 + 2(x_1 + g)(y_1 + f) m + (g^2 + y_1^2 - 2y_1 f - c) = 0$ නම්, $y - y_1 - m(x - x_1) = 0$ සරල රේඛාව $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ වෙත්තයට ස්පර්ශකයක් බව සාධනය කරන්න.

$S \equiv x^2 + y^2 + 4x + 6y - 2 = 0$ වෙත්තයෙහි පරිධිය සම්විජේදනය කරන්නා වූ වෙත්තයක සාධාරණ සම්කරණය λ, μ යනු පරාමිති දී $v = 4\lambda + 6\mu - 28$ දී වන $S \equiv x^2 + y^2 + 2\lambda x + 2\mu y + v = 0$ ආකාරයෙන් ලිවිය හැකි බව සාධනය කරන්න.

$p(1, 3)$ හරහා යන සේ $S = 0$ වෙත්තයට ඇදි ස්පර්ශකය එකක් අනෙකට ලමු නම්, $S = 0$ වෙත්තයේ කේත්දුයෙහි පරිය $x^2 + y^2 + 10x + 18y + 46 = 0$ බව පෙන්වන්න.

(1982)

(9) $2gg' + 2ff' = c + c'$ නම් හා එසේ නම් පමණක් $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ හා $x^2 + y^2 + 2g'x + 2f'y + c' = 0$ වෙත්ත ප්‍රලමු වන බව සාධනය කරන්න.

$$x^2 + y^2 - 6y - 1 = 0$$

$$x^2 + y^2 - 2x - 2y + 1 = 0$$

$x^2 + y^2 + 6x - 4y - 21 = 0$ වෙත්ත යුගල බැගින් ගෙන පොදු ජ්‍යායයන් තුනෙහි සම්කරණ සොයන්න. ඒවෝ ජේදන ලක්ෂණය සොයා පොදු ජ්‍යායයන් සංගමන වන බව පෙන්වන්න. දෙන ලද වෙත්ත තුන එක එකක් ප්‍රලමුව ජේදනය කරන්නාවූ වෙත්තයේ සම්කරණය සොයන්න. එහි කේත්දුය ඉහත සංගමන ලක්ෂණය සමග සම්පාත වන බව සත්‍යාපනය කරන්න. (1983)

- (10) $(x - a_1)^2 + (y - b_1)^2 = r_1^2$ සහ $(x - a_2)^2 + (y - b_2)^2 = r_2^2$ වින්ත දෙකට ඇදී පොදු ස්පර්ශක $\left(\frac{a_1r_2 + a_2r_1}{r_2 + r_1}, \frac{b_1r_2 + b_2r_1}{r_2 + r_1} \right)$ සහ $\left(\frac{a_1r_2 - a_2r_1}{r_2 - r_1}, \frac{b_1r_2 - b_2r_1}{r_2 - r_1} \right)$ ලක්ෂණය දෙකෙන් එකක් හෝ අනෙක හරහා යන බව සාධනය කරන්න.
 $x^2 + y^2 - 3x - 4y + 4 = 0$
 $x^2 + y^2 - 12x - 16y + 64 = 0$ යන වින්ත දෙකට ඇදී පොදු ස්පර්ශකවල සමිකරණ සොයන්න. (1984)
- (11) $x^2 + y^2 - 2ax - 2ay - a^2 < 0$ සහ $x + y - 2a < 0$ අසමානතාව සමගාමිව සපුරාලන ලබන $x - y$ තලය කුල වූ D පෙදෙස පෙන්වුම් කරන්න. මෙහි $a > 0$ වේ. ඒනිදින් ඉහත අවශ්‍යතාවට යටත්ව $x^2 + y^2$ හි වැඩිතම සහ අඩුතම අගයන් සොයන්න. (1985)
- (12) ප්‍රථම මූලධර්ම උපයෝගි කරගැනීමෙන් $x^2 + y^2 - 10x - 8y + 31 = 0$ වින්තයෙහි නේත්දිය සහ අරය සොයන්න. x අක්ෂය මත පිහිටි ලක්ෂණයක සිට එකිනෙකට ලමිබ වන සේ පිහිටි ස්පර්ශක දෙකක් වින්තයට අදිනු ලැබේ. එවැනි ලක්ෂ දෙකක් පවතින බව පෙන්වා එක් එක් අවස්ථාවෙහි දී ස්පර්ශක වල සමිකරණ සොයන්න. (1986)
- (13) පහත දුක්වෙන අසමානතාවයන් සපුරාලන තලයේ R පෙදෙස අදුරු කරන්න.
 $x^2 + y^2 - 10x - 12y + 52 \leq 0$ සහ $3x - 4y + 8 \leq 0$, λ තාත්චික පරාමිතියක් වන $x + y = \lambda$ ආකාරයේ සරල රේඛා කුලයක සැලකීමෙන් R කුල $x + y$ හි වැඩිතම අගය සොයන්න. (1987)
- (14) $15x^2 + 15y^2 - 48x + 64y = 0$ වින්තය මත මිනැම ලක්ෂණයක සිට $5x^2 + 5y^2 - 24x + 32y + 75 = 0$ සහ $5x^2 + 5y^2 - 48x + 64y + 300 = 0$ වින්ත දෙකට අදින ලද ස්පර්ශකවල දීග වින්ත දෙකකි අරයන්ගේ අනුපාතයට වන බව සාධනය කරන්න. (1988)
- (15) $S \equiv x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ වින්තයේ $lx + my + n = 0$ ඔස්සේ පිහිටන ජ්‍යාය බණ්ඩාක මූල ලක්ෂණයේ දී සාපුරුණුයක් ආපතනය කිරීමට අවශ්‍යතාව සොයන්න. ඒනිදින්, $S = 0$ වින්තයෙහි විවලනය PQ ජ්‍යායක් මූල ලක්ෂණයෙහි දී සාපුරුණුයක් ආපතනය කරයි නම් එවිට මූල ලක්ෂණයේ සිට PQ ට අදින ලද ලම්බකයේ අඩියෙහි පථය $x^2 + y^2 + 5x + fy + c/2 = 0$ වින්තය බව පෙන්වන්න. (1989)
- (16) $S_1 \equiv x^2 + y^2 + 2g_1x + 2f_1y + c_1 = 0$ සහ $S_2 \equiv x^2 + y^2 + 2g_2x + 2f_2y + c_2 = 0$ වින්ත දෙක ප්‍රාලිම්බ වීම සඳහා අවශ්‍යතාව සොයන්න.
 $S_1 = 0$ සහ $S_2 = 0$ ප්‍රාලිම්බ සහ P සහ Q ලක්ෂණයවල දී ජේදනය වේ යයි සිතමු. වින්ත දෙකකි කේත්ද යා කරන රේඛාව විෂ්කම්ජය ලෙස ඇති වින්තය P සහ Q හරහා යන බව පෙන්වා එහි සමිකරණය සොයන්න. (1989)
- (17) $S \equiv x^2 + y^2 - 2x - 6y + 1 = 0$
 $S' \equiv 3x^2 + 3y^2 - 21x + 2y + 35 = 0$ වින්ත එකිනෙකට සම්පූර්ණයෙන්ම බාහිරව පිහිටා තිබෙන බව පෙන්වන්න. S ගෙන් ඉතාමත් දුරින් S' මත වූ P ලක්ෂණයෙහි බණ්ඩාක සොයන්න.
P ගෙන් S ට අදින ලද එක් ස්පර්ශක සමිකරණය $x = 4$ බව පෙන්වා අනෙකෙහි සමිකරණය සොයන්න. (1990)

(18) $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ ව්‍යත්තය මත පිහිටි Q_1, Q_2 ලක්ෂ්‍ය හරහා වූ ස්ථානය $P_0 \equiv (x_0, y_0)$ හිටි හමු වේ. P_0 ලක්ෂ්‍යයෙහි Q_1, Q_2 ස්ථානයෙහි සම්කරණය, $xx_0 + yy_0 + g(x+x_0) + f(y+y_0) + c = 0$ බව පෙන්වන්න. $x^2 + y^2 + 6y + 5 = 0$ සහ $x^2 + y^2 + 2x + 8y + 5 = 0$ ව්‍යත්තවලට අනුබද්ධව $(1, -2)$ ලක්ෂ්‍යයේ ස්ථානයෙන් සම්පාත වන බව සාධනය කරන්න. තවද, ඉහත දැක් වූ ව්‍යත්තවලට ජ්‍යායන් ප්‍රමාණ වන බව සාධනය කරන්න එකම වන පරිදි වෙනත් ලක්ෂ්‍යයක් තිබෙන බව සොයා එහි බණ්ඩාක සොයන්න. (1991)

- (19) i) $S \equiv x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ ව්‍යත්තය සහ $l = px + qy + r = 0$ සරල රේඛාව A හා B හි දී එකිනෙක ජේදනය කරයි. λ පරාමිතියක් විට $S + \lambda l = 0$ සම්කරණය විවරණය කරන්න. $S \equiv x^2 + y^2 - 6x + 2y - 17 = 0$ සහ $l = x - y + 2 = 0$ විට AB විෂ්කම්භය ලෙස ඇති S' ව්‍යත්තයේ සම්කරණය සොයන්න. S' ව්‍යත්තයක් $x^2 + y^2 - 8x + 2y + 13 = 0$ ව්‍යත්තයක් බාහිරව ස්ථානය කරන බව පෙන්වන්න.
- ii) S ව්‍යත්තය $(2, 0)$ ලක්ෂ්‍ය හරහා යන අතර $S': x^2 + y^2 = 0$ ව්‍යත්තය මත පිහිටි විෂ්කම්භාගිලුව ලක්ෂ්‍යයෙහි දී S' ජේදනය කෙරේ. $x^2 + y^2 - 4y - 5 = 0$ ව්‍යත්තය සහ S ව්‍යත්තය සංජ්‍යකෝෂී ලෙස ජේදනය වේ නම්, S හි සම්කරණය ලබාගන්න. (1992)

- (20) a) අරය r සහිත S ව්‍යත්තයක් x අක්ෂයන් y අක්ෂයන් ස්ථානය කරයි. S හි සම්කරණය එවැනි ව්‍යත්ත කොපමණ සංඛ්‍යාවක් ඇදිය හැකි දී? බණ්ඩාක දෙකම ස්ථානය කරන්නා වූ ද $(2, 1)$ ලක්ෂ්‍ය හරහා යන්නා වූ ව්‍යත්ත දෙකහි සම්කරණය ලබාගන්න.

- b) $x^2 + y^2 = 25$ ව්‍යත්තයේන් $y - x + 1 = 0$ රේඛාවෙන් ජේදන ලක්ෂ්‍ය හරහා S, S' ව්‍යත්ත දෙකන් අදිනු ලැබ ඇත්තේ S සහ S' ව්‍යත්ත දෙකම $x + y - 25 = 0$ රේඛාව ස්ථානය කරන පරිදිය.

S සහ S' හි සම්කරණය සොයන්න. (1993)

S සහ S' හි පොදු ස්ථානය ජේදනය නොවන බව ද පෙන්වන්න.

- (21) $P_1 \equiv (x_1, y_1)$ සහ $P_2 \equiv (x_2, y_2)$ ලක්ෂ්‍යය විෂ්කම්භය අන්ත වශයෙන් ඇති ව්‍යත්තයෙහි සම්කරණය $(x - x_1)(x - x_2) + (y - y_1)(y - y_2) = 0$ බව පෙන්වන්න.
- O මූල ලක්ෂ්‍යයේ සිටු $S \equiv x^2 + y^2 - 2ax + a^2 - r^2 = 0$ ව්‍යත්තයට විවෘත ජ්‍යායන් අදිනු ලැබේ. මෙහි a සහ r දන වේ. i) $r \geq a$ සහ ii) $r < a$ අවස්ථාවන් නි දී වෙනස පැහැදිලිව සඳහන් කරමින් ඉහත කි ජ්‍යායේ මධ්‍ය ලක්ෂ්‍යයේ පරිය සොයන්න. $r = \frac{a}{\sqrt{2}}$ විට ඉහත පරිය ගැන කුමක් කිව හැකි ද? (1994)

- (22) $ax + by = 1$ සරල රේඛාව P_1, P_2 ලක්ෂ්‍යවල දී $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ ව්‍යත්තය හමු වේ. O යනු බණ්ඩාක මූල ලක්ෂ්‍යයයි. OP_1 හිත් OP_2 හිත් සම්කරණ පිළිවෙළින් $y = m_1 x$ සහ $y = m_2 x$ මගින් ලැබෙන බව පෙන්වන්න.
- මෙහි m_1, m_2 යනු $(i + 2fb + cb^2) m^2 + (2gb + 2fa + 2abc) m + ca^2 + 2ag + 1 = 0$ වර්ගජ සම්කරණයේ මූල වේ.

මෙම ව්‍යත්තය, මූල ලක්ෂ්‍යය O හරහා යයි නම්,

- i) O ලක්ෂ්‍යය ව්‍යත්තයේ C කේන්ද්‍රයට යා කෙරෙන රේඛාව

$$y = \frac{a(m_1 + m_2) - b(1 - m_1 m_2)}{b(m_1 + m_2) + a(1 - m_1 m_2)} x \text{ බව පෙන්වන්න.}$$

(18) $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ ව්‍යත්තය මත පිහිටී Q_1, Q_2 ලක්ෂණය හරහා වූ ස්පර්ශක $P_0 \equiv (x_0, y_0)$ හිදී හමු වේ. P_0 ලක්ෂණයෙහි Q_1, Q_2 ස්පර්ශ ජ්‍යායෙහි සම්කරණය, $xx_0 + yy_0 + g(x+x_0) + f(y+y_0) + c = 0$ බව පෙන්වන්න. $x^2 + y^2 + 6y + 5 = 0$ සහ $x^2 + y^2 + 2x + 8y + 5 = 0$ ව්‍යත්තවලට අනුබද්ධව $(1, -2)$ ලක්ෂණයේ ස්පර්ශ ජ්‍යායන් සම්පාත වන බව සාධනය කරන්න. තවද, ඉහත දැක් වූ ව්‍යත්තවලට අනුබද්ධව ස්පර්ශ ජ්‍යායන් එකම වන පරිදි වෙනත් ලක්ෂණයක් තිබෙන බව සොයා එහි බණ්ඩාක සොයන්න. (1991)

- (19) i) $S \equiv x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ ව්‍යත්තය සහ $I = px + qy + r = 0$ සරල රේඛාව A හා B හි දී එකිනෙක ජේදනය කරයි. λ පරාමිතියක් විට $S + \lambda I = 0$ සම්කරණය විවරණය කරන්න. $S \equiv x^2 + y^2 - 6x + 2y - 17 = 0$ සහ $I = x - y + 2 = 0$ විට AB විෂ්කම්භය ලෙස ඇති S' ව්‍යත්තයේ සම්කරණය සොයන්න. S' ව්‍යත්තයක් $x^2 + y^2 - 8x + 2y + 13 = 0$ ව්‍යත්තයක් බාහිරව ස්පර්ශ කරන බව පෙන්වන්න.
- ii) S ව්‍යත්තය $(2, 0)$ ලක්ෂණ හරහා යන අතර $S' : x^2 + y^2 = 0$ ව්‍යත්තය මත පිහිටී විෂ්කම්භාහිමුව ලක්ෂණයෙහි දී S' ජේදනය කෙරේ. $x^2 + y^2 - 4y - 5 = 0$ ව්‍යත්තය සහ S ව්‍යත්තය සාපුරුණෝණී ලෙස ජේදනය වේ නම්, S හි සම්කරණය ලබාගන්න. (1992)

- (20) a) අරය r සහිත S ව්‍යත්තයක් x අක්ෂයත් y අක්ෂයත් ස්පර්ශ කරයි. S හි සම්කරණය සොයන්න. එවැනි ව්‍යත්ත කොපමණ සංඛ්‍යාවක් ඇදිය හැකි ද? බණ්ඩාක දෙකම ස්පර්ශ කරන්නා වූ ද $(2, 1)$ ලක්ෂණ හරහා යන්නා වූ ව්‍යත්ත දෙකෙහි සම්කරණය ලබාගන්න.
- b) $x^2 + y^2 = 25$ ව්‍යත්තයේන් $y - x + 1 = 0$ රේඛාවෙන් ජේදන ලක්ෂණ හරහා S, S' ව්‍යත්ත දෙකන් අදිනු ලැබේ ඇත්තේ S සහ S' ව්‍යත්ත දෙකම $x + y - 25 = 0$ රේඛාව ස්පර්ශ කරන පරිදිය. S සහ S' හි සම්කරණය සොයන්න. S සහ S' හි පොදු ස්පර්ශක ජේදනය නොවන බව ද පෙන්වන්න. (1993)
- (21) $P_1 \equiv (x_1, y_1)$ සහ $P_2 \equiv (x_2, y_2)$ ලක්ෂණය විෂ්කම්භය අන්ත වශයෙන් ඇති ව්‍යත්තයෙහි සම්කරණය $(x - x_1)(x - x_2) + (y - y_1)(y - y_2) = 0$ බව පෙන්වන්න. O මුළු ලක්ෂණයේ සිට $S \equiv x^2 + y^2 - 2ax + a^2 - r^2 = 0$ ව්‍යත්තයට විව්‍යා ජ්‍යායන් අදිනු ලැබේ. මෙහි a සහ r දත් වේ. i) $r \geq a$ සහ ii) $r < a$ අවස්ථාවන් හි දී වෙනස පැහැදිලිව සඳහන් කරමින් ඉහත කි ජ්‍යායේ මධ්‍ය ලක්ෂණයේ පරිය සොයන්න. $r = \frac{a}{\sqrt{2}}$ විට ඉහත පරිය ගැන කුමක් කිව හැකි ද? (1994)

- (22) $ax + by = 1$ සරල රේඛාව P_1, P_2 ලක්ෂණවල දී $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ ව්‍යත්තය හමු වේ. O යනු බණ්ඩාක මුළු ලක්ෂණයයි. OP_1 හිත් OP_2 හිත් සම්කරණ පිළිවෙළින් $y = m_1x$ සහ $y = m_2x$ මගින් ලැබෙන බව පෙන්වන්න. මෙහි m_1, m_2 යනු $(i + 2fb + cb^2)m^2 + (2gb + 2fa + 2abc)m + ca^2 + 2ag + 1 = 0$ වර්ගර සම්කරණයේ මුළු වේ. මෙ ව්‍යත්තය, මුළු ලක්ෂණය O හරහා යයි නම්,
- i) O ලක්ෂණය ව්‍යත්තයේ C කේත්දුයට යා කෙරෙන රේඛාව $y = \frac{a(m_1+m_2)-b(1-m_1m_2)}{b(m_1+m_2)+a(1-m_1m_2)} x$ බව පෙන්වන්න.

ii) f, g, a, b ඇසුරෙන් $(y - m_1x)(y - m_2x)$ අයයන්න. ඒ නයිත්, OP_1 හෝ OP_2 යන කවර රේඛාවක් මත පිහිටි මිනැම P(x, y) ලක්ෂණයක බණ්ඩාංක $(1 + 2fb)y^2 + (2gb + 2fa)xy + (2ag + 1)x^2 = 0$ සම්කරණය සපුරාලන බව පෙන්වන්න. (1995)

(23) $ax + by = 1$ සරල රේඛාව $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ වෙත්තය A සහ B ලක්ෂණවල දී ජේදනය කරයි. බණ්ඩාංක මුල ලක්ෂණයෙහි දී A B සාපුරුණුවක් ආපාතනය කරයි නම්, $c(a^2 + b^2) + 2(ag + bf + c) = 0$ බව පෙන්වන්න.
 $x^2 + y^2 - 6x - 4y - 3 = 0$ වෙත්තයේ PQ විවෘත ජ්‍යායක් මුල ලක්ෂණයේ දී සාපුරුණුවක් ආපාතනය කරයි ඉහත ප්‍රතිඵලය හාවිත කර හෝ අන් කුමයකින් හෝ PQ මධ්‍ය ලක්ෂණයෙහි පරිය $2x^2 + 2y^2 - 6x - 4y - 3 = 0$ වෙත්තය බව පෙන්වන්න. (1996)

(24) $S = 0$ වෙත්තයක් දී $u = 0$ සරල රේඛාවක් දී වේ. λ යනු විවෘත පරිමිතියක් විට $S + \lambda u = 0$ සම්කරණය විවරණය කරන්න.
 $x^2 + y^2 = 4$ වෙත්තයෙන් $x + y = 1$ රේඛාවේන් ජේදන ලක්ෂණ හරහා යන Γ විවෘත වෙත්තයක් $x^2 + y^2 - 2x - 1 = 0$ වෙත්තය P සහ Q හි දී ජේදනය කරයි. PQ රේඛාව අවල ලක්ෂණයක් හරහා යන බව පෙන්වා එම ලක්ෂණයේ බණ්ඩාංක සොයන්න.
PQ හි මධ්‍ය ලක්ෂණය $2x^2 + 2y^2 - 5x + y + 3 = 0$ වකුය මත පිහිටන බව පෙන්වන්න. (1997)

(25) $A \equiv (1,2)$ සහ $B \equiv (3,2)$ ලෙස ගෙනිමු. $P \equiv (x, y)$ යනුවෙන් ABP කෝණය නියතයක් වන පරිදි විවෘත ලක්ෂණයක් ගෙනිමු.
i) $\angle APB = 90^\circ$ නම් P ලක්ෂණය $x^2 + y^2 - 4x - 4y + 7 = 0$ වෙත්තය මත පිහිටන බව සාධනය කරන්න. P හි පරිය කුමක් දී? ඔබේ පිළිතුර සනාථ කරන්න.
ii) $\angle APB = 135^\circ$ නම් P ලක්ෂණය එක්කේ $x^2 + y^2 - 4x - 2y + 3 = 0$ වෙත්තය මත නැත්තම් $x^2 + y^2 - 4x - 6y + 11 = 0$ වෙත්තය මත පිහිටන බව සාධනය කරන්න. P හි පරිය කුමක් දී? මෙම වෙත්ත දෙක සාපුරුණුවේ ව ජේදනය වන බව පෙන්වන්න. (1998)

(26) $P(\cos \theta, \sin \theta)$ යනු $x^2 + y^2 = 1$ වෙත්තය මත පිහිටි විවෘත ලක්ෂණයකි. Q යනු P හරහා වූ විෂ්කම්භයේ අනෙක් අන්තයයි. A සහ B යනු පිළිවෙළින් $(1, 0)$ සහ $(0, 1)$ බණ්ඩාංක සහිත ලක්ෂණය වේ. AP සහ BQ රේඛා U හි දී ජේදනය වේ නම් U හි බණ්ඩාංක $(x - 1) \cos \frac{\theta}{2} + y \sin \frac{\theta}{2} = 0$ සහ
 $(1 + x - y) \cos \frac{\theta}{2} + (x + y - 1) \sin \frac{\theta}{2} = 0$ සම්කරණ තාප්ත කරන බව පෙන්වන්න. U ලක්ෂණ S අවල වෙත්තයක් මත පිහිටන බව අපෝහනය කර එහි සම්කරණය ලබාගන්න. තව දී AQ සහ BP හි ජේදන ලක්ෂණය දී S මත පිහිටන බව පෙන්වන්න. (1999)

(27) $x^2 + y^2 + 2g_1x + 2f_1y + c_1 = 0$ හා $x^2 + y^2 + 2g_2x + 2f_2y + c_2 = 0$ මගින් දෙනු ලබන වෙත්ත දෙක ප්‍රාලිඛව ජේදනය වේ නම් එවිට $2g_1, g_2 + 2f_1, f_2 = c_1 + c_2$ බව පෙන්වන්න. $x -$ අක්ෂය මත කේත්දය පිහිටි S වෙත්තයක් $x^2 + y^2 - 8x - 6y + 21 = 0$ මගින් දෙනු ලබන S' වෙත්තය ප්‍රාලිඛ ව ජේදනය කරනු ලබන අතර $x^2 + y^2 + 4x + 6y + 9 = 0$ මගින් දෙනු ලබන S'' වෙත්තය ස්පර්ශ කරනු ලැබේ. එකක් S'' වෙත්තය බාහිරව ස්පර්ශ කරන ලෙස දී අනෙක් S'' වෙත්තය අභ්‍යන්තරව ස්පර්ශ කරන ලෙස දී වූ එවැනි වෙත්ත දෙකක් S ව ඇති බව පෙන්වන්න. මෙම වෙත්ත දෙකකි සම්කරණ සොයන්න. (2000)

(28) (x_0, y_0) බාහිර ලක්ෂණයක සිට $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ වෙත්තයට අදින ලද ස්පර්ශකවල ස්පර්ශ ජ්‍යායේ සමිකරණය $xx_0 + yy_0 + g(x + x_0) + f(y + y_0) + c = 0$ බව පෙන්වන්න. දෙන ලද වෙත්තයක සහ දෙන ලද සරල රේඛාවක සමිකරණ පිළිවෙළින් $x^2 + y^2 + 2x + 6y + 1 = 0$ සහ $4x + 3y - 5 = 0$ වේ. රේඛාව වෙත්තය නොකළන බව පෙන්වන්න. විවෘතය සරල රේඛාවක් දී ඇති වෙත්තය P සහ Q ප්‍රහිතන්න ලක්ෂය දෙකක දී ජේදනය කරන අතර P සහ Q හි දී වෙත්තයට වූ ස්පර්ශක දී ඇති සරල රේඛාව මත දී හමු වේ. මෙම විවෘතය රේඛාව අවල ලක්ෂයක් හරහා ගමන් කරන බව පෙන්වා මෙම ලක්ෂයයේ බණ්ඩාක සොයන්න. (2001)

(29) $x^2 + y^2 + 2g_1x + 2f_1y + c_1 = 0$ සහ $x^2 + y^2 + 2g_2x + 2f_2y + c_2 = 0$ වෙත්ත ස්පර්ශ විම සඳහා අවශ්‍යතාවක් සොයන්න. ඒවා ස්පර්ශ වේ නම, ස්පර්ශ ලක්ෂය $2(g_1 - g_2)x + 2(f_1 - f_2)y + c_1 - c_2 = 0$ සහ $(f_1 - f_2)x - (g_1 - g_2)y + f_1g_2 - f_2g_1 = 0$ රේඛා එක එකක් මත පිහිටන බව සාධනය කරන්න. $x^2 + y^2 - 2x + 4y = 0$ සහ $x^2 + y^2 - 10x + 20 = 0$ වෙත්ත එකිනෙක බාහිරව ස්පර්ශ කරන බව පෙන්වා වෙත්ත දෙකකි A ස්පර්ශ ලක්ෂයයේ බණ්ඩාක සොයන්න. P යනු, P හි සිට ප්‍රථම වෙත්තයට ඇදි ස්පර්ශකයේ දිග P හි සිට දෙවැනි වෙත්තයට ඇදි ස්පර්ශකයේ දිග මෙන් k (නියතයක්) වාරයක් වන සේ වූ ලක්ෂයකි. $k^2 \neq 1$ නම P හි පථය A හරහා වූ වෙත්තයක් බව සාධනය කර k ඇපුරෙන් එහි සමිකරණය සොයන්න. (2002)

(30) $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ සහ $x^2 + y^2 + 2g'x + 2f'y + c' = 0$ වෙත්ත දෙක ප්‍රාලිභ ව ජේදනය වේ නම, $2gg' + 2ff' = c + c'$ බව පෙන්වන්න. P සහ Q යනු, පිළිවෙළින් $(-a, 0)$ සහ $(a \cos \theta, a \sin \theta)$ බණ්ඩාක සහිත $S \equiv x^2 + y^2 - a^2 = 0$ වෙත්තය මත පිහිටි ලක්ෂය ගනිමු. $PQ = QR$ වන සේ PQ ජ්‍යාය R ලක්ෂයට විස්තිරණය කර ඇත. R හි බණ්ඩාක සොයා θ විවෘතය වන විට S' වෙත්තයක් මත R පිහිටන බව පෙන්වන්න. S' හි සමිකරණය ලබාගන්න. S'' තෙවන වෙත්තයක්, y අක්ෂය ස්පර්ශ කරන අතර S හා S' වෙත්ත දෙකම ප්‍රාලිභ ව ජේදනය කරනු ලැබේ. එවැනි S'' වෙත්ත දෙකක් පවතින බව පෙන්වා ඒවායේ සමිකරණ ලබාගන්න. (2003)

(31) $S_1 \equiv x^2 + y^2 - 2 = 0$ හා $S_2 \equiv x^2 + y^2 + 3x + 3y - 8 = 0$ යැයි ගනිමු. $S_1 = 0$ හා $S_2 = 0$ අභ්‍යන්තර ලෙස ස්පර්ශ වන බව පෙන්වා ස්පර්ශක ලක්ෂය වන P හි බණ්ඩාක සොයන්න. P ලක්ෂය හරහා අදිනු ලබන සරල රේඛාවක් පිළිවෙළින් Q හා R ලක්ෂවල දී $S_1 = 0$ හා $S_2 = 0$ නැවත කපයි. QR හි මධ්‍ය ලක්ෂය $x^2 + y^2 + \frac{3}{2}x + \frac{3}{2}y - 5 = 0$ වෙත්තය මත පිහිටන බව පෙන්වන්න. (2004)

(32) $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy = 0$ හා $x^2 + y^2 - 4r^2 = 0$ සමිකරණය සහිත වෙත්ත දෙක එකිනෙකට බාහිර ලෙස කොහොත්ම ස්පර්ශ නොවන නමුත් $g^2 + f^2 = r^2$ නම් අභ්‍යන්තර ලෙස එකිනෙකට ස්පර්ශ වන බව පෙන්වන්න. පසුව සඳහන් කළ අවස්ථාවේ දී ස්පර්ශ ලක්ෂයයේ බණ්ඩාක සොයන්න. ඉල ලක්ෂයන් $0 < a < 1$ වන $(a, 0)$ ලක්ෂයන් හරහා යන්නා වූ ද සමිකරණය $x^2 + y^2 - 4 = 0$ වන වෙත්ත ස්පර්ශ කරන්නා වූ වෙත්ත දෙකක් ඇති බව පෙන්වන්න. ස්පර්ශ ලක්ෂවල බණ්ඩාක සොයන්න. මෙම ලක්ෂය විෂ්කම්භයක අන්ත ලෙස ඇති වෙත්තයේ සමිකරණය ද සොයන්න. (2005)

(33) (x_0, y_0) බාහිර ලක්ෂණයේ සිට $x^2 + y^2 = a^2$ වෙතිනෙකට ඇදි ස්පර්ශකවල ස්පර්ශ ජ්‍යයේ සම්කරණය ලබාගන්න. $(1, 1)$ $(-1, 0)$ ලක්ෂණය හරහා යන වෙතිනයක් $S \equiv x^2 + y^2 - a^2 = 0$ වෙතිනය P සහ Q ප්‍රහිත්න ලක්ෂණ දෙකක දී ජේදනය කරයි. $S = 0$ වෙතිනයට P සහ Q හි දී ඇති ස්පර්ශක R හිදී හමු වේ. R ලක්ෂණය $(2a^2 - 3)x + (a^2 - 1)y - a^2 = 0$ රේඛාව මත පිහිටා බව පෙන්වන්න. (2006)

(34) වෙතින දෙකකට ඒවායේ ජේදන ලක්ෂණය එක එකක දී ඇතින ලද ස්පර්ශක දෙක සංස්කේෂීක වන විට එම වෙතින දෙක ප්‍රලමභව ජේදනය වේ යැයි කියනු ලැබේ. $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ හා $x^2 + y^2 + 2g'x + 2f'y + c' = 0$ වෙතින දෙක ප්‍රලමභව ජේදනය විම සඳහා අවශ්‍යතාව සොයන්න.

$$x^2 + y^2 + 4x + 2\lambda y - 6 = 0 \dots\dots\dots (*)$$

සම්කරණය $(-2 + \sqrt{10}, 0)$ හා $(-2 - \sqrt{10}, 0)$ ලක්ෂණය හරහා යන වෙතින පද්ධතියක් නිරුපණය කරන බව සාධනය කරන්න. මෙහි λ යනු පරාමිතියකි.

$S = 0$ යනු (*) මගින් නිරුපණය කෙරෙන පද්ධතියට අයත් වෙතිනයක් වේ. $S = 0$ ට ප්‍රලමභ එම පද්ධතියටම අයත් අනනා $S' = 0$ වෙතිනයක් පවතින බව පෙන්වන්න.

$$S = x^2 + y^2 + 4x + 4y - 6 = 0$$

$S = 0$ හා $S' = 0$ දෙකටම ප්‍රලමභ වෙතිනයේ සාධාරණ සම්කරණයන් සොයන්න. (2007)

(35) a) $S \equiv x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ හා $S' \equiv x^2 + y^2 + 2g'x + 2f'y + c' = 0$ යැයි ගනිමු. $S = 0$ යනු අවල ලක්ෂණයක් හරහා යන විවෘත වෙතිනයක් දී $S' = 0$ යනු අවල වෙතිනයක් දී වේ. $S = 0$ වෙතිනය $S' = 0$ වෙතිනය විෂ්කම්භයක ප්‍රතිච්‍රිදි අන්තවල දී කෙටයි. $S = 0$ හි කේත්දුය අවල සරල රේඛාවක් මත පිහිටා බව පෙන්වන්න.

b) A සහ B යනු පිළිවෙළින් (x_1, y_1) සහ (x_2, y_2) යන ප්‍රහිත්න ලක්ෂණ දෙක වේ. AB විෂ්කම්භයක් ලෙස ඇති වෙතිනයේහි සම්කරණය සොයන්න.

CD යනු AB ට ලමිභ විෂ්කම්භය වේ. C හා D හි බණ්ඩාක $\left[\frac{1}{2}(x_1 + x_2) + \lambda, \frac{1}{2}(y_1 + y_2) + \mu \right]$ සහ $\left[\frac{1}{2}(x_1 + x_2) - \lambda, (y_1 + y_2) - \mu \right]$ ආකාරය ගන්නා බව පෙන්වන්න. මෙහි λ සහ μ නිරුණය කළ යුතු වේ. (2008)

(36) $x^2 + y^2 + 2g_1x + 2f_1y + c_1 = 0$ හා $x^2 + y^2 + 2g_2x + 2f_2y + c_2 = 0$ සම්කරණ මගින් ජේදනය නොවන වෙතින දෙකක් නිරුපණය කෙරෙයි. වෙතින දෙකකින් කේත්දු O₁ සහ O₂ යැයි ගනිමු. O₁ සහ O₂ අතර පිහිටි T ලක්ෂණයක සිට වෙතින දෙකට පොදු ස්පර්ශක ප්‍රගලයක් ඇදිය හැකිය.

T ලක්ෂණය හඳුනා ගෙන එහි බණ්ඩාක O₁ සහ O₂ බණ්ඩාක සහ වෙතින දෙක් අරයන් ඇසුරෙන් සොයන්න.

වෙතින දෙකට දෙවන ස්පර්ශක ප්‍රගලයක් ඇදිය හැකි O₁O₂ විස්තාත රේඛාව මත පිහිටි T' ලක්ෂණය දී හඳුනා ගෙන T'හි බණ්ඩාක සොයන්න.

$x^2 + y^2 - 18x + 6y + 86 = 0$ සහ $x^2 + y^2 + 18x - 6y + 74 = 0$ වෙතින දෙකට ඇදිය හැකි පොදු ස්පර්ශක හතරේ සම්කරණ සොයන්න. (2009)

(37) $x^2 + y^2 + 2g_1x + 2f_1y + c_1 = 0$ හා $x^2 + y^2 + 2g_2x + 2f_2y + c_2 = 0$ වෙතින දෙක අභ්‍යන්තර ලෙස හෝ බාහිර ලෙස හෝ එකිනෙක ස්පර්ශ විම සඳහා අවශ්‍යතා ප්‍රකාශ කරන්න.

$S \equiv x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ යනු වෙතිනයක් යැයි දී P₁ (x_1, y_1) යනු $S = 0$ වෙතිනයෙන් පිටත පිහිටි ලක්ෂණයක් යැයි දී ගනිමු. P₁ ලක්ෂණයේ සිට $S = 0$ වෙතිනයට ඇදි ස්පර්ශකයක දීග $\sqrt{x_1^2 + y_1^2 + 2gx_1 + 2fy_1 + c}$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න.

$$S_1 \equiv x^2 + y^2 + 4x - 2y - 5 = 0 \quad \text{හා} \quad S_2 \equiv x^2 + y^2 - 8x - 6y + 15 = 0$$

වෙතින දෙක බාහිර ලෙස එකිනෙක ස්පර්ශ වන බව සාධනය කරන්න. $S_1 = 0$ හා $S_2 = 0$ වෙතින දෙකකින් ස්පර්ශක ලක්ෂණය වන A හි බණ්ඩාක සොයන්න.

P යනු P ලක්ෂණයේ සිට $S_1 = 0$ වෙත්තයට ඇදී ස්පර්ශක දිග k වර්ත P ලක්ෂණයේ සිට $S_2 = 0$ වෙත්තයට ඇදී ස්පර්ශක දිගට සමාන වන ආකාරයට පිහිටි ලක්ෂණයක් යැයි ගනිමු.

P ලක්ෂණයේ පරිය,

- i) $k = 1$ නම, $S_1 = 0$ හා $S_2 = 0$ වෙත්ත දෙකෙහි කේත්දු යා කරන රේඛාවට ලබව A ලක්ෂණ හරහා යන සරල රේඛාවක් බව, A ලක්ෂණ හරහා යන වෙත්තයක් බව සාධනය කරන්න. (2010)
- ii) $k \neq 1$ නම, A ලක්ෂණ හරහා යන වෙත්තයක් බව සාධනය කරන්න.

(38) $x + y + 1 = 0$ සරල රේඛාව ස්පර්ශක කරන්නා වූ ද කේත්දුය y අක්ෂය මත පිහිටියා වූ ද එක එකක අරය $\sqrt{2}$ වූ ද වෙත්ත දෙකෙහි සම්කරණ සොයන්න. (2011)

(39) P ලක්ෂණයක සිට $x^2 + y^2 - 12x = 0$ වෙත්තයට ඇදී ස්පර්ශකයේ දිග P ලක්ෂණයේ සිට $x^2 + y^2 - 9 = 0$ වෙත්තයට ඇදී ස්පර්ශකයේ දිග මෙන් දෙගුණයකි. P ලක්ෂණය $x^2 + y^2 + 4x - 12 = 0$ වෙත්තය මත පිහිටන බව පෙන්වන්න. (2011)

(40) $S' \equiv x^2 + y^2 + 2g'x + 2f'y + c' = 0$ වෙත්තය, $S \equiv x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ වෙත්තය $S = 0$ වෙත්තයේහි විෂ්කම්භයක කෙළවරවල දී ජේදනය කරයි නම, $2g^2 + 2f^2 - c = 2gg' + 2ff' - c'$ බව පෙන්වන්න. විව්ලතා වෙත්තයක් $S_1 \equiv x^2 + y^2 - 25 = 0$ හා $S_2 \equiv x^2 + y^2 - 2x - 4y - 11 = 0$ වෙත්ත එක එකක විෂ්කම්භයක කෙළවරවල දී එවා ජේදනය කරයි. විව්ලතා වෙත්තයේ කේත්දුය $x + 2y + 2 = 0$ සරල රේඛාව මත පිහිටන බව පෙන්වන්න. (2011)

(41) $(2, 0)$ හා $(0, 2)$ ලක්ෂණ ඔස්සේ යන ඔහුම වෙත්තයක සම්කරණය $x^2 + y^2 - 4 + \lambda(x + y - 2) = 0$ ලෙස ලිවිය හැකි බව පෙන්වන්න. මෙහි λ යනු පරාමිතියකි. මෙම වෙත්තයේ කේත්දුය හා අරය λ ඇපුරින් සොයන්න. (2012)

(42) AB විෂ්කම්භය සහිත S වෙත්තයේ සම්කරණය සොයන්න. මෙහි $A = (1, 3)$ හා $B = (2, 4)$ වේ. තව ද S වෙත්තය ප්‍රලිඛ ලෙස කපන $(-1, 2)$ කේත්දුය සහිත වෙත්තයේ සම්කරණය සොයන්න. (2012)

(43) g හා f හි සියලු අගයන් සඳහා $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy - r^2 = 0$ වෙත්තය $x^2 + y^2 - r^2 = 0$ වෙත්තයේහි පරිධිය සමවිශේදනය කරන බව පෙන්වන්න. $y + 5 = 0$ සරල රේඛාව ස්පර්ශක කරමින් $x^2 + y^2 - 4 = 0$ වෙත්තයේ පරිධිය සමවිශේදනය කරමින් $(1, 1)$ ලක්ෂණය ඔස්සේ වෙත්ත දෙකක් ඇදිය හැකි බව පෙන්වන්න. මෙම වෙත්ත දෙකෙහි සම්කරණය සොයන්න. (2012)

(44) අරය 1 ක් වූ ද කේත්දුය $x + y = 0$ සරල රේඛාව මතව C වෙත්තයක් $x^2 + y^2 + 4y + 3 = 0$ වෙත්තය ප්‍රලිඛ ව ජේදනය කරයි. C හි කේත්දුයේ බණ්ඩාංක සොයන්න. (2013)

(45) $x^2 + y^2 - 2xy - 2y + 1 = 0$ සම්කරණය මගින් දෙනු ලබන S වෙත්තයේහි කේත්දුයේ බණ්ඩාංක හා අරය සොයා xy තලය මත S වෙත්තයේ දළ සටහනක් අදින්න. P යනු S වෙත්තය මත O මූලයේහි සිට ඇතින්ම පිහිටි ලක්ෂණය යයි ගනිමු. P ලක්ෂණයේ බණ්ඩාංක ලියා දක්වා වෙත්තයට P ලක්ෂණයේහි දී වූ ස්පර්ශක රේඛාව වන I හි සම්කරණය $x + y = 2 + \sqrt{2}$ මගින් දෙනු ලබන බව පෙන්වන්න.

I රේඛාව ස්පර්ශක කරමින් S'' වෙත්තයක් S වෙත්තය P ගෙන් ප්‍රහිතන් ලක්ෂණයක දී බාහිරව ස්පර්ශක කරයි. (h, k) යනු S'' වෙත්තයේහි කේත්දුයේ බණ්ඩාංක යැයි ගනිමු. I රේඛාව අනුබද්ධයෙන් O හි හා S'' කේත්දුයේ පිහිටිම අලකා බැලීමෙන් $h + k < 2 + \sqrt{2}$ බව පෙන්වන්න.

S' හි කේත්දුයේ බණ්ඩාංක $h^2 - 2hk + k^2 + 4\sqrt{2} (h + k) = 8 (\sqrt{2} + 1)$ සම්කරණය යුතු ලබන බව තවදුරටත් පෙන්වන්න. (2013)

(46) $(0, 3)$ ලක්ෂ්‍යයේ දී $y -$ අක්ෂය ස්පර්ශ කරන්නා වූ ද, $x^2 + y^2 - 8x + 4y - 5 = 0$ වෙත්තය ප්‍රලමිල ලෙස ජේදනය කරන්නාවූ ද, වෙත්තයෙහි සම්කරණය සොයන්න. (2014)

(47) l_1 හා l_2 යනු පිළිවෙළින් $2x + y = 5$ හා $x + 2y = 4$ මගින් දෙනු ලබන සරල රේඛා යැයි ගනිමු. l_1 හා l_2 අතර සුළු කෝණය $\tan^{-1} \left[\frac{3}{4} \right]$ බව පෙන්වා, මෙම කෝණයේ සමවේදකයේ සම්කරණය සොයන්න. l_1 හා

l_2 හි ජේදන ලක්ෂ්‍යය A යැයි ද, $R = \{(x, y) : x + 2y \leq 4$ හා $2x + y \geq 5\}$ යැයි ද ගනිමු. A ලක්ෂ්‍යයේ බණ්ඩාංක සොයා, R පෙදෙස $xy -$ තළයෙහි අදුරු කරන්න.

l_1 හා l_2 රේඛා දෙකම ස්පර්ශ කරමින් R පෙදෙසෙහි පිහිටන අතරය $\sqrt{5}$ ක් වූ S වෙත්තයේ සම්කරණය $x^2 + y^2 - 14x + 8y + 60 = 0$ බව පෙන්වන්න.

ස්පර්ශ ජ්‍යාය සඳහා පූපුරුදු සුතුය හාවිතයෙන්, A ලක්ෂ්‍යයේ සිට S වෙත්තයට ඇදී ස්පර්ශකවල ස්පර්ශ ජ්‍යායේ සම්කරණය $x - y = 10$ බව පෙන්වන්න.

A ලක්ෂ්‍යය ද l_1 හා l_2 සමග S යි ස්පර්ශ ලක්ෂ්‍ය ද මස්සේ යන වෙත්තයේ සම්කරණය සොයන්න. (2014)

(48) $A = (1, 2)$ සහ $B = (3, 2)$ ලෙස ගනිමු. $A = (x, y)$ යනුවෙන් APB කෝණය නියතයක් වන පරිදි විවලු ලක්ෂ්‍යයක් ගනිමු.

i) $\angle APB = 90^\circ$ නම් P ලක්ෂ්‍යය $x^2 + y^2 - 4x - 4y + 7 = 0$ වෙත්තය මත පිහිටන බව සාධනය කරන්න. P හි පරිය කුමක් ද? ඔබේ පිළිතුර සනාථ කරන්න.

ii) $\angle APB = 135^\circ$ නම් P ලක්ෂ්‍යය එක්කේ $x^2 + y^2 - 4x - 2y + 3 = 0$ වෙත්තය මත නැත්තම් $x^2 + y^2 - 4x - 6y + 11 = 0$ වෙත්තය මත පිහිටන බව සාධනය කරන්න. P හි පරිය කුමක් ද? මෙම වෙත්ත දෙක සෘජක්කීව ජේදනය වන බව පෙන්වන්න. (1998)

(49) වෙත්ත දෙකක සම්කරණ $x^2 + y^2 + 2gx + 2fy + c = 0$ හා $x^2 + y^2 + 2g'x + 2f'y + c' = 0$ යැයි ගනිමු. මෙම වෙත්ත ප්‍රලමිල ලෙස ජේදනය වේ නම්, $2gg' + 2ff' = c + c'$ බව පෙන්වන්න.

$x^2 + y^2 - 8x - 6y + 16 = 0$ සම්කරණය සහිත C වෙත්තය x අක්ෂය ස්පර්ශ කරන බව පෙන්වන්න.

O මූලයෙහි පොදු කේත්දය පිහිටන, අරය r වූ C_1 වෙත්තයක් හා අරය $R(>r)$ වූ C_2 වෙත්තයක් පිළිවෙළින් A හා B ලක්ෂ්‍යවල දී C වෙත්තය ස්පර්ශ කරයි. r හා R හි අගයන් ද A හා B හි බණ්ඩාංක ද සොයන්න.

S යනු, C හා C_1 යන වෙත්ත දෙකම ප්‍රලමිල ලෙස ජේදනය කරන හා y අක්ෂය ස්පර්ශ කරන වෙත්තයක් යැයි ගනිමු. S සඳහා තිබිය හැකි සම්කරණ දෙක සොයන්න.

C හා C_2 යන වෙත්ත දෙකටම B ලක්ෂ්‍යයේ දී අදින ලද පොදු ස්පර්ශකයට x අක්ෂය P හිදී ද, y අක්ෂය Q හිදී ද, හමු වේ. පොදු ස්පර්ශකයේ සම්කරණය $4x + 3y = 40$ බවත්, PQ රේඛා බණ්ඩය විෂකම්භයක් ලෙස ඇති වෙත්තයේ සම්කරණයේ $3(x^2 + y^2) - 30x - 40y = 0$ බවත් පෙන්වන්න. (2015)

(50) O මූල ලක්ෂ්‍යය මස්සේ ද $y = 1$ රේඛාවේන් $x^2 + y^2 - 2x - 2y = 0$ වෙත්තයේන් ජේදන ලක්ෂ්‍ය දෙක මස්සේ ද යන වෙත්තයේ කේත්දය හා අරය සොයන්න. (2015)